

คำชี้แจง

กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๖๗

โดยที่กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๖๗ ออกตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๔๑ ตอนที่ ๗๐ ก หน้า ๒๒ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ดังนั้น เพื่อสร้างความเข้าใจและการรับรู้ให้แก่ นายจ้าง ลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ หมาย และให้ปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กระทรวงแรงงาน โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จึงได้จัดทำคำชี้แจงกฎกระทรวงดังกล่าว

๑. เจตนารมณ์ของกฎหมาย

มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอใบอนุญาต การออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน การควบคุม การปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การสั่งพักใช้ การเพิกถอน ใบอนุญาต การกำหนดค่าธรรมเนียม และการยกเว้นค่าธรรมเนียม ของผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำและรับรองผลแก่นายจ้างในการดำเนินการ ตามมาตรา ๓๒ (๑) (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

๒. วันบังคับใช้

กฎกระทรวงฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

๓. ผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (ผู้ชำนาญการ)

ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานให้เป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยมีหน้าที่ในการแนะนำและรับรองผลการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบ แผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ ของสถานประกอบกิจการตามบัญชีท้ายประกาศ กระทรวงแรงงาน เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำ แผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๔. คุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์เป็นผู้ชำนาญการ

ผู้ที่ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ชำนาญการ ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของกฎกระทรวงฯ และต้องผ่านการฝึกอบรม และผ่านการประเมิน ตามข้อ ๗ ของกฎกระทรวงฯ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๔.๑ คุณสมบัติทั่วไป ต้องมีครบถ้วนทุกข้อ (ตามข้อ ๕ ของกฎกระทรวงฯ)

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) อายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี
- (๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เป็นผู้เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๕) ไม่เคยถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบอาชีพ หรือตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการอื่นใด เว้นแต่พ้นกำหนด ๕ ปี นับแต่วันที่ถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต

(๖) มีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อลูกจ้าง การจัดทำแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนการควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ ไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๔.๒ คุณสมบัติเฉพาะ (คุณสมบัติทางการศึกษา วิชาชีพ หรือตำแหน่งหน้าที่) ต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด (ตามข้อ ๖ ของกฎกระทรวงฯ)

(๑) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีสาขาอาชีวอนามัยและความปลอดภัยหรือเทียบเท่า โดยตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีสาขาอาชีวอนามัยและความปลอดภัยหรือเทียบเท่า ได้ที่เว็บไซต์กองความปลอดภัยแรงงาน (<https://osh.labour.go.th/>)

(๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางวิทยาศาสตร์ ปริญญาตรีทางสาธารณสุขศาสตร์ หรือปริญญาตรีทางวิศวกรรมศาสตร์ ที่มีการเรียนการสอนทางด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย และการประเมินอันตรายหรือประเมินความเสี่ยง ไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต

(๓) เป็นผู้ที่ได้รับใบประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุม สาขาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเกี่ยวกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัยอื่น ตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๔) เป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับเทคนิค หรือระดับเทคนิคขั้นสูง หรือระดับวิชาชีพ ในสถานประกอบกิจการตามบัญชีแบบท้ายประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๔.๓ การฝึกอบรมและการประเมิน (ตามข้อ ๗ ของกฎกระทรวงฯ)

ผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ๔.๑ และข้อ ๔.๒ ต้องเข้ารับการฝึกอบรมและการประเมิน ในหลักสูตรผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๕. การยื่นขอใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต

๕.๑ เอกสารหลักฐาน

๕.๑.๑ เอกสารหลักฐานที่ใช้ในการยื่นขอใบอนุญาต (ตามข้อ ๘ ของกฎกระทรวงฯ)

(๑) แบบคำขอรับใบอนุญาต

(๒) เลขประจำตัวประชาชน พร้อมทั้งหนังสือยินยอมให้เข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

(๓) เอกสารหลักฐานแสดงคุณสมบัติ ตามข้อ ๔.๑ และ ข้อ ๔.๒

(๔) เอกสารหลักฐานแสดงการผ่านฝึกอบรมและผ่านการประเมินตามข้อ ๔.๓

๕.๑.๒ เอกสารหลักฐานที่ใช้ในการยื่นขอต่ออายุใบอนุญาต (ตามข้อ ๑๔ ของกฎกระทรวงฯ)

(๑) แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต

(๒) ใบอนุญาต

(๓) เอกสารแสดงการฝึกอบรมหรือการพัฒนาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อลูกจ้าง รวมทั้งการจัดทำผลการประเมินอันตราย แผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแล ลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ

(๔) ข้อมูล เอกสาร หลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต

กรณี ขอต่ออายุใบอนุญาตต้องยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐาน ภายใน ๙๐ วัน ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ โดยสามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

๕.๑.๓ เอกสารหลักฐานที่ใช้ในการขอใบแทนใบอนุญาต (ตามข้อ ๑๕ ของกฎกระทรวงฯ)

(๑) แบบคำขอใบแทนใบอนุญาต

(๒) ใบอนุญาตหรือเลขที่ใบอนุญาต กรณีใบอนุญาตถูกทำลายหรือเสียหายในสาระสำคัญ

(๓) ข้อมูล เอกสาร หลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต

๕.๒ วิธีการยื่นเอกสาร (ตามข้อ ๓ ของกฎกระทรวงฯ)

๕.๒.๑ ยื่นผ่านวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ระบบสารสนเทศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

๕.๒.๒ ยื่นทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือยื่นด้วยตนเอง ณ สถานที่ ดังนี้

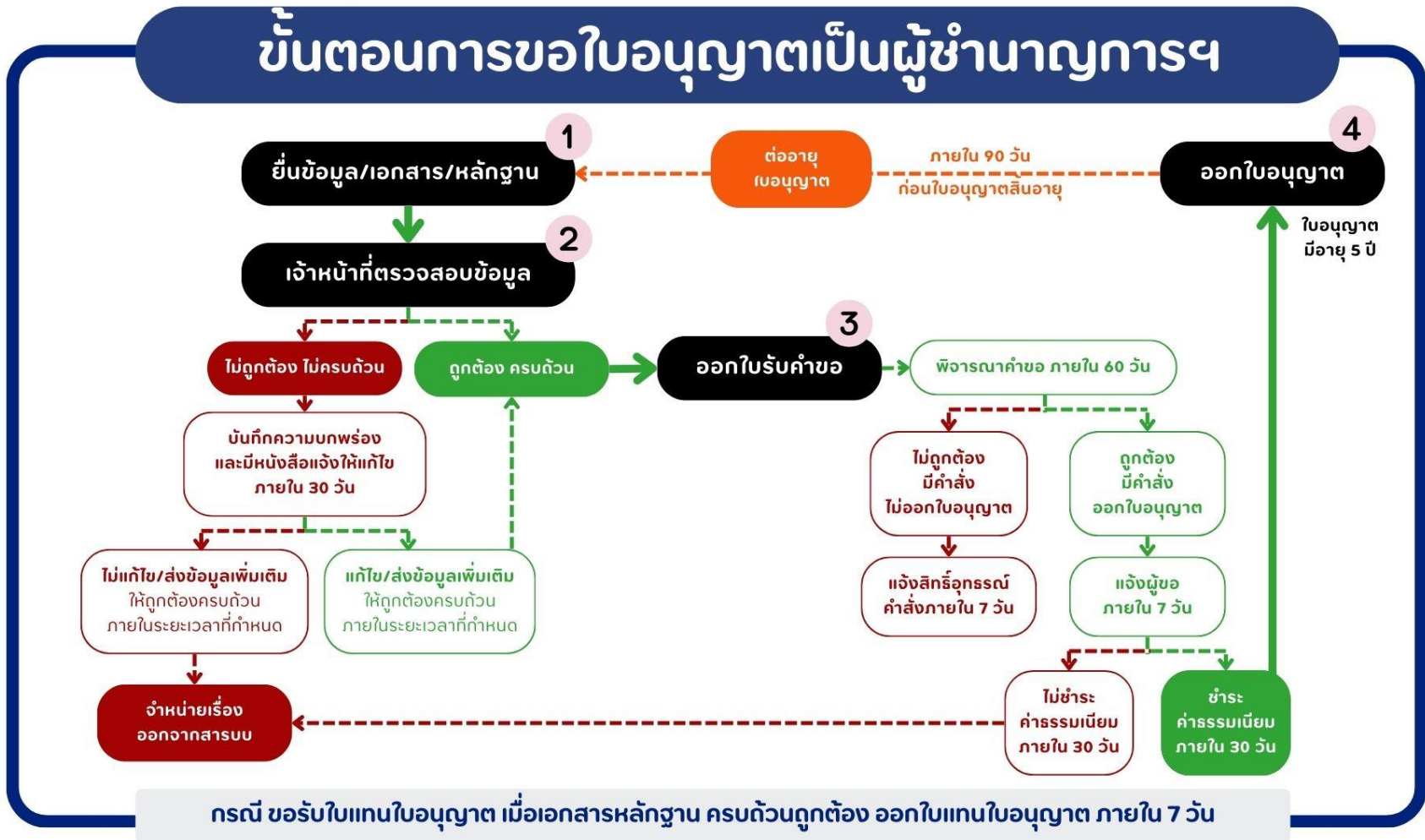
(๑) กองความปลอดภัยแรงงาน

(๒) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกรุงเทพมหานครพื้นที่

(๓) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด

(๔) สถานที่อื่นตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๕.๓ ขั้นตอนการขอใบอนุญาต และการขอใบแทนใบอนุญาต

๕.๔ ค่าธรรมเนียมในการยื่นขอใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต (ตามข้อ ๒๑ ของกฎกระทรวงฯ)

(๑) ใบอนุญาต ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท

(๒) ใบแทนใบอนุญาต ฉบับละ ๕๐๐ บาท

(๓) การต่ออายุใบอนุญาต ครั้งละ ๕,๐๐๐ บาท

สำหรับผู้ที่ใช้คุณสมบัติเฉพาะตามข้อ ๔.๒ (๔) ในการยื่นขอใบอนุญาต จะไม่เสียค่าธรรมเนียมในการขอรับใบอนุญาต แต่จะดำเนินการเป็นผู้ชำนาญการได้เฉพาะในสถานประกอบกิจการที่ตนเองขึ้นทะเบียนเป็นเจ้าของหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานไว้เท่านั้น (ตามข้อ ๑๓ และข้อ ๒๒ ของกฎกระทรวงฯ)

๕.๕ อายุใบอนุญาต

ใบอนุญาตมีอายุ ๕ ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต (ตามข้อ ๑๒ ของกฎกระทรวงฯ)

๖. การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ชำนาญการ (ตามข้อ ๑๙ ของกฎกระทรวงฯ)

๖.๑ ดำเนินการให้คำแนะนำและรับรองผลเกี่ยวกับการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำผลการประเมินอันตราย แผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ ตามประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดทำแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๒ แจ้งกำหนดการ พร้อมรายชื่อสถานประกอบกิจการที่เข้าดำเนินการ รายชื่อผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ต่ออธิบดีไม่น้อยกว่า ๗ วันก่อนดำเนินการตามข้อ ๖.๑ และส่งรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานพร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด ต่ออธิบดีภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน

๖.๓ ไม่เปิดเผยความลับของนายจ้าง

๗. การฝึกอบรมหรือพัฒนาความรู้ของผู้ชำนาญการ (ตามข้อ ๒๐ ของกฎกระทรวงฯ)

ผู้ชำนาญการต้องได้รับการฝึกอบรมหรือพัฒนาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อลูกจ้าง รวมทั้งการจัดทำผลการประเมินอันตราย แผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และแผนควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๘. การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต

๘.๑ การพักใช้ใบอนุญาต (ตามข้อ ๑๖ ของกฎกระทรวงฯ)

อธิบดีสามารถพักใช้ใบอนุญาตโดยมีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน ๖๐ วัน ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ดำเนินการตามข้อ ๖

๘.๒ การเพิกถอนใบอนุญาต (ตามข้อ ๑๗ ของกฎกระทรวงฯ)

อธิบดีสามารถเพิกถอนใบอนุญาต ในกรณีที่ปรากฏ ดังนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติทั่วไปตามข้อ ๔.๑ และคุณสมบัติเฉพาะตามข้อ ๔.๒

(๒) เคยถูกพักใช้ใบอนุญาตมาแล้วหนึ่งครั้ง และมีเหตุต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตซ้ำในเรื่องเดียวกันอีกครั้งระหว่างอายุใบอนุญาต

(๓) ให้คำแนะนำและรับรองผลการดำเนินการตามข้อ ๖.๑ ในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาต

(๔) จัดทำรายงานหรือให้การรับรองตามข้อ ๖ อันเป็นเท็จ

ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตจะขออนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้น ๕ ปี นับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

๙. การบังคับใช้กฎหมาย

๙.๑ การตรวจความปลอดภัย กรณีที่พนักงานตรวจความปลอดภัยดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบกิจการตามระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ว่าด้วยการตรวจสอบสถานประกอบกิจการ ตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ หากพบว่านายจ้างหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงฉบับนี้ พนักงานตรวจความปลอดภัย มีอำนาจออกคำสั่งให้นายจ้างหรือผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามกำหนดเวลา หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอาจถูกดำเนินคดีอาญาตามระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและความปลอดภัยในการทำงานเว้นแต่จะมีระเบียบ ๆ กำหนดให้ดำเนินคดีอาญาโดยไม่ต้องออกคำสั่ง

๙.๒ การดำเนินคดีอาญา กรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงฉบับนี้เป็นเหตุให้ลูกจ้างได้รับอันตราย บาดเจ็บสาหัส หรือถึงแก่ความตาย ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยดำเนินคดีอาญานายจ้างโดยไม่ต้องออกคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายเสียก่อน ทั้งนี้ ตามระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและความปลอดภัยในการทำงาน

๑๐. บทกำหนดโทษ

ผู้ใดกระทำการเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔)

กองความปลอดภัยแรงงาน
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘